

ДО ПИТАННЯ ІННОВАЦІЙ В УПРАВЛІННІ СПЕЦІАЛЬНИМ ЗАГАЛЬНООСВІТНІМ НАВЧАЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ

Юр'єва Л.В., *аспірант*
Сумський державний педагогічний університет
ім. А.С.Макаренка

Нині управління спеціальним загальноосвітнім навчальним закладом характеризується істотними змінами щодо традиційних форм його організації, перебудовою структури та переходом від суб'єкт-об'єктних відносин до суб'єкт-суб'єктних. Орієнтування спеціальних освітніх послуг на потреби дітей з особливими потребами, їх батьків та суспільства взагалі, зумовлює необхідність варіативності педагогічного та корекційного процесів.

Важливим напрямком діяльності сучасних спеціальних загальноосвітніх закладів є вирішення завдань з оновлення змісту спеціальної освіти, методів та форм організації навчально-виховного, корекційного та лікувально-відновлювального процесів.

Проблемам впровадження інновацій в управлінську практику та організації інноваційної педагогічної діяльності присвячено значну кількість публікацій та наукових праць таких вчених як Л.Ващенко, Л.Даниленко, О.Козлова, В.Лазарев, Н.Немова, В.Паламарчук, Л.Подимова, М.Поташник, П.Третяков, Т.Шамова та ін.

Інновації – нововведення в галузі техніки, технології, організації праці і управління, які ґрунтуються на використанні досягнень науки і передового досвіду, а також використанні цих нововведень у найрізноманітніших галузях і сферах діяльності.

Непомилковою буде думка, що освітня інноватика потребує по-перше, розкриття сутності та характеру інновацій; по-друге, розробки критеріїв інновацій та новизни; по-третє, відстеження процесу впровадження інновацій у навчально-виховний та корекційно-розвивальний процеси з послідуочим обов'язковим визначенням факторів й умов, що впливають на досягнення оптимальних результатів.

Отже, на наш погляд, розуміння інновацій в управлінні спеціальним загальноосвітнім навчальним закладом пов'язано з наявністю трьох складових: пошук нового змісту освіти та корекції дітей з особливими потребами; пошук шляхів оновлення організації життєдіяльності спеціального закладу освіти для дітей з особливими потребами; пошук нових способів та засобів роботи керівника спеціального загальноосвітнього навчального закладу.

Слід зазначити, що впровадження інновацій у сферу управління спеціальним загальноосвітнім навчальним закладом не передбачає радикальних змін, а веде до оновлення та удосконалення форм і методів.

Усе це дозволяє стверджувати, що під інноваціями в управлінні спеціальним закладом освіти розуміється дещо нове, креативно перенесене у мету, завдання, форми та методи управлінської діяльності. При цьому ми розглядаємо управління, спираючись на думку П.І. Третякова, як цілеспрямовану діяльність суб'єктів управління різного рівню, яка забезпечує оптимальне функціонування та розвиток керованої системи, перевід її на новий, якісно високий рівень по фактичному досягненню мети за допомогою необхідних оптимальних педагогічних умов, засобів та впливів.

Пошук, розробка та впровадження інновацій в управлінську діяльність спеціального загальноосвітнього навчального закладу передбачає дотримання сучасних принципів управління загальноосвітнім навчальним закладом. Серед яких можна виокремити такі: принцип соціальної детермінації, гуманізації і психологізації, індивідуалізації, централізації й децентралізації, стимулювання кадрів, правової пріоритетності та законності, адаптивності, інноваційності тощо.

Як зазначає Л. Даниленко, під принципом інноваційності розуміється наявність у керівника закладу освіти чітких переконань щодо постійного оновлення освітнього процесу внаслідок змін, що відбуваються в суспільстві та світі в цілому.

Таким чином, керуючись саме принципом інноваційності, керівник спеціального загальноосвітнього навчального закладу має змогу переводити його у якісно новий стан – із „закритої” системи у «відкриту».

Вважаємо, що одним з головних завдань впровадження інновацій в управління спеціальним загальноосвітнім навчальним закладом є створення умов для його цілісного розвитку як складної педагогічної системи, що дозволить здійснити перехід від типового спеціального навчального закладу до закладу освіти з неперервним розвитком; відокремленого навчально-виховного, корекційно-розвивального та лікувально-відновлювального процесів до освітньо-оздоровчого, що реалізує функцію розвитку; спеціального навчального закладу як організації, що забезпечує

навчання, виховання, корекцію та лікування до культурно-освітнього комплексу, що моделює відносини у соціумі.

Як свідчить практика, впровадження інновацій в управлінську діяльність керівника спеціального загальноосвітнього навчального закладу буде доцільним за такими напрямками: оновлення цільових установок діяльності закладу освіти, збір та подальша обробка управлінської інформації нетрадиційного змісту, використання нетрадиційних форм та методів внутрішньозакладного контролю.

Підсумовуючи вищесказане, ми дістали висновок, якщо впровадження інновацій в управління спеціальним загальноосвітнім навчальним закладом є педагогічно обґрунтованим та оптимальним, то вони стають важливою умовою надання інноваційного характеру діяльності всього педагогічного колективу, підвищення якості освіти дітей з особливими потребами та високої результативності корекційного і лікувально-відновлювального процесів. Крім того, підвищення якості освіти та рівня соціальної адаптації учнів і вихованців виступають одними з об'єктивних критеріїв ефективності реалізації інновацій в управлінні спеціальним загальноосвітнім навчальним закладом.